

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů slaví dřevěné výročí

25.5.2023 - Lenka Brabencová | Úřad pro ochranu osobních údajů

„Před pěti lety, kdy nabylo účinnosti, bylo Obecné nařízení EU o ochraně osobních údajů, známé jako GDPR, pro mnohé jen nepotřebnou administrativní zátěží. Dnes už jej vnímáme jako základní nástroj pro ochranu našich osobních dat a soukromí a vývoj jasně potvrzuje nutnost detailní regulace zpracování osobních údajů, a to zejména u „velkých zpracovatelů“. Když se podíváme na případy, které následovaly, jako jsou Cambridge Analytica a její pokusy o zasahování demokratického procesu v některých zemích či zneužívání osobních údajů uživatelů velkých sociálních platforem, o jejichž závažnosti nepřímo svědčí i aktuální sankce udělená společnosti META IE. Bez ohledu na hrozící sankce jde vždy především o individuální osobní přístup každého z nás. Velmi dynamický rozvoj informačních technologií vytváří obrovský zájem o osobní data uživatelů internetu a nejrozumnějších internetových služeb a pochopitelně hlavně sociálních platforem,“ hodnotí předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů Jiří Kaucký, který dále říká, že jedním z hlavních pozitiv obecného nařízení je: „stále vzrůstající obecná informovanost veřejnosti a z ní pramenící zájem jednotlivců nejen o to, co to vlastně jsou jejich osobní údaje, ale hlavně to, že pokud je lidé už někomu poskytují, tak se ve stále vyšší míře zajímají o to, jak s nimi bude nakládáno.“

"O významu obecného nařízení jako základního nástroje ochrany soukromí svědčí nejen masové zneužívání osobních údajů soukromými zpracovateli. Bylo to také bezprecedentní období COVID-19 a opatření proti němu, které bylo velmi náročné na obrovské objemy osobních údajů zvláštní kategorie (dříve tzv. citlivých osobních údajů), které lidé o sobě museli poskytovat nebo je poskytovali i dobrovolně (jako u nás byla např. aplikace eRouška). Asi nejvíce se opodstatněnost obecného nařízení projevila poté, co Ruská federace rozpoutala hybridní válku proti svobodnému světu. To vedlo k zásadním nárokům na ochranu osobních údajů spojeným se zajištěním kybernetické bezpečnosti. Toto vše má společného jmenovatele, a tím je ochrana soukromí jednotlivců při obchodování s jejich osobními údaji anebo jejich systémovému ohrožování ze strany států, a to především v digitálním prostoru," dodává předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů Jiří Kaucký.

Možnými porušeními obecného nařízení v českých podmínkách se zabývá Úřad pro ochranu osobních údajů jakožto jediný dozorový úřad s obecnou působností podle GDPR v České republice. Od roku 2018 provedl Úřad v souvislosti s GDPR celkem 257 kontrol, z nichž vyplynulo mimo jiné několik pravomocných pokut v celkové částce přes 11 milionů korun. Mezi často řešená témata patří např. problematika s netechnickými cookies soubory. Některé weby i v současnosti nedostatečně informují své návštěvníky o tom, které cookies jsou používány, významným problémem je i souhlas uživatelů s těmito soubory. Provozovatelé webů často na souhlas s ukládáním souborů cookies buď vůbec nečekají, nebo možnost jejich odmítnutí ukrývají až do podrobnějšího nastavení, přestože by podmínky pro souhlas i odmítnutí měly být stejné.

Úřad dále poskytuje osvětovou a konzultační činnost, a to jak správcům údajů, tak i lidem, kteří mají podezření na porušení předpisů. V prvních letech účinnosti GDPR byla zřízena speciální telefonní konzultační linka, prostřednictvím které byly vyřízeny dotazy v řádech tisíců – v roce 2018 se jednalo o 2800 dotazů, v roce 2019 o 2667, rok 2020 pak přinesl 1351 telefonních hovorů k problematice GDPR.

Obečným nařizením, jehož poslední tisková oprava byla vydána roku 2021, práce na lepších podmínkách a pravidlech pro ochranu osobních údajů v evropském prostoru rozhodně nekončí. Naopak se GDPR stalo základem pro řadu dalších nově přijímaných regulací, jako jsou např. *Data Service Act* (DSA), *European Data Governance Act* (DGA), *Digital Markets Act* (DMA) nebo *Artificial Intelligence Act* (AIA).

<https://www.uoou.cz/obecne-narizeni-o-ochrane-osobnich-udaju-slavi-drevene-vyroci/d-56887>